

SMIGUS DYNGUS: WATER GOOIEN OP PAASMAANDAG

Tess Vandeynse - Watergooien

Limburgs Volkskundig Genootschap - Persvoorstelling project Beleving

Een warme lentezon, een hagel- of stortbui, sneeuw op de grond...: het weer op **Paasmaandag** is onvoorspelbaar. Weer of geen weer: wél voorspelbaar is dat ze in **Polen** op die dag met water (of parfum) naar elkaar gooien!

Smigus Dyngus is niet echt te vertalen, maar het komt neer op '**watergooidag**'. De traditie zou teruggaan tot in de 15de eeuw en wordt vooral op het Poolse platteland gevierd. Het is een soort **zuiveringsritueel** en het staat symbool voor **vruchtbaarheid**, want de lente komt eraan. Op internet zijn verschillende filmpjes te vinden die aantonen hoe levendig het er in Polen kan aan toegegaan op die dag.

Als kind zag ik dat mijn grootouders, die al voor de Tweede Wereldoorlog naar België zijn verhuisd, en mijn ouders elkaar na de Paasmaandagmis **druppelsgewijs besprenkelden** met het bekende parfum '4711 Eau de Cologne'. Als ik er op een gegeven moment naar vroeg, hoorde ik dat dit in Polen veel uitbundiger gevierd werd.

Ik ben op 14- à 15-jarige leeftijd bij de **Poolse volksdansgroep WISLA** gegaan. Deze groep heeft het gebruik bij de Poolse gemeenschap in Winterslag en omstreken 'ingevoerd'. Het watergooien werd alsnar groter. In het begin gebruikten we emmers en gieters om elkaar nat te maken. En dat evolueerde al snel. Op een gegeven moment gingen we met een aanhangwagen een grote ton vullen met water uit de Stiemerbeek, met behulp van een 'brandweerpomp'. Met deze voorraad konden we erna heel uitbundig gooien op elkaar.

Smigus Dyngus volgt meestal een **vast stramien**. We beginnen rond een uur of acht 's morgens. We nodigen wat mensen uit voor een ontbijt en nadien trekken we langs de huizen en gezinnen die willen meedoen. Per huis zijn we ongeveer een half uurtje bezig. Na het watergooien kunnen we telkens even binnen opwarmen en dan, na het bijvullen, gaan we naar de volgende halte.

Het gebruik is wel wat veranderd. Vroeger gebeurde het heel ad hoc en gingen we gewoon langs bij elkaar. De mensen waren ook veel mobieler. Nu wordt er meer op afroep rondgegaan. Vooral de jongere generatie kijkt vooraf via Whatsapp wie wil en kan meedoen. Meestal zijn we met tien tot vijftien personen die meedoen. Het doet mij goed om te zien dat dit wel een populaire traditie blijft. Onder de leden van de dansgroep zijn heel wat gemengde huwelijken. Poolse roots of niet: iedereen doet mee! Verschillende mensen hebben zeker hun lief, en wie weet zelfs nog hun huidige partner, gevonden door het watergooien.

*Gebaseerd op een interview met Michel Drozdzyniak door Pieter Neirinckx (5 oktober 2023).

*Bij de lancering van het project Beleving in de Poolse Club van waterschei vertelde Witold Pasternak over Smigus Dyngus: zie <http://vimeo.com/679063015> (vanaf 0:44).

*Deze inzending kadert binnen het project *Beleving 100. levende gebruiken en tradities in Limburg*. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.

 INZENDER

Michel Drozdzyaniak

 LOCATIE

Winterslag (stadsdeel van Genk) en omgeving

 PERIODE

Paasmaandag

 THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

 TREFWOORD

#feest #sociaal gebruik

#levensbeschouwelijk gebruik